

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.  
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -  
Cod. Ettenheim-Münster 359**

**Specius, Johannes**

**[S.l.], 1596**

Quaestio 3tia

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

namque ut forma est mobilis in non hanc principium  
rebus sunt insensibiles non recte de insensibilibus.

Conclusio 3<sup>ia</sup> Obiectum forte quo physicos <sup>Quodnam sit obiectum</sup>  
est abstractio a materia sensibili. <sup>forte Quo.</sup> Sed non aut a  
materia virtute probatur: quia physica ex proprio actu  
conceptu est doctrina de rebus materialibus solum pro  
pria namque a mathematica & metaphysica disti-  
cta. Sed & obiectum forte quo ab illis distinctum  
est. Hoc est omnino per se probatur: Nam  
ad obiectum forte quod distinctum continetur solum  
cum eorum indissolubili connexionem est non fortiter  
obiectum ut obiectum est distincta. Ex quo in-  
telligimus atque scientificos physicos includere in  
sua consideratione namque sensibilem & motum appen-  
dentes a tali materia in virtute non aut in se ipsa ac  
proinde de obiectum eius forte quod recte est sit  
res apta cognosci a nobis hoc modo a materia & mo-  
tu abstractis.

Quem ordinem habeat physica  
cum alijs scientijs  
Comparata

Quaestio 3<sup>ia</sup>

Quem tum doctrina tum materia ordinem habeat  
physica naturae cum alijs suis quantum habet est

copiose ac pondite explicat huius animo: piea  
nio suo in p. 25. q. 3. quoru doctrinae q. format  
transmissio rem hanc sic expedire.

Quaestio p. 10. sic alibi  
causa.

Quaestio de loco.

Quaestio 3. h.

Quaestio 4. h.

Quaestio postrema.

Ordine doctrinae ex omnibus disciplinis se loco est  
ad discenda Logica; quippe in ipsa modo sit ac m  
primum tum quamcumque aliarum scientiarum compa  
randarum. De loco Mathematica: patet ex  
6to Ethicorum ubi ait Atles pueros p. ee  
Mathematicos n. aut p. etor q. p. h. a longam  
rem experientiaz requirat qua pueri careant; Ma  
thematica u. p. p. p. requirit bona imaginatio  
ne qua pueri valent. 3. tium sibi locum  
uendicat p. h. a natibus; Atm p. h. a moralis  
tum q. a iudicio longo maiori ac p. p. p. a iori  
op. q. est in moribus formandis familia regenda  
& rebus instituentia & c. qua in rem natas  
investigantibus: tum u. n. p. q. multa ex ma  
ana fontibus p. p. p. q. ueritatibus q. t. o. m. p. a. t. e  
ad moralem disciplinam ueris petenda sunt.  
Quo n. qua u. e. curam q. d. p. a. n. p. i. t. h.  
genus nisi eiq. n. a. r. q. u. t. a. ac p. p. p. e. t. a. l. a  
beant. Metaphysica demum ordine doctrinae

Sciatur omnium postrema esse ut ex ipsa ea. Doctri-  
 na ordinis ratione. Sicut p[ro]p[ri]a q[ue] postulat ut  
 q[ui] sua res m[od]o abstractas & a sensu q[ui]s  
 tudine remotas q[ui]s fuerat ea postremo loco addi-  
 cat. Vide tol. c. 3. prolog. & com[un]i art. 1. cor,  
 susore 2. & 3. q[ui] ordinem quoq[ue] dignitatis inter p[ar]tes,  
 sicut reliquas p[ar]tes p[ro]ter ita solide ac dimidi-  
 more suo explarat suff[ic]it ut videat[ur] plura de  
 eisdem disputare uelle.

Quod ad ordinem partium p[ar]tis n[on]natis inter ipsas p[ar]tes  
 res p[ro]t[er] is h[ab]e[re] ita confitui. Ea q[ue] a n[on]natis p[ar]tis  
 p[ro]fiterant[ur] aut uideri n[on]natis & non n[on]natis unum  
 sunt duo uacui & infiniti, aut eor[um] n[on]natis  
 reb[us] omnib[us] n[on]natis. Quoru[m]q[ue] aut[em] com[un]it[er] n[on]natis  
 reb[us] orb[is] n[on]natis aut s[un]t eor[um] p[ri]ncipia aut p[ri]ncipia  
 alijs annexa aut a p[ri]ncipijs orta. Si p[ri]ncipia  
 ut sunt mixta ut optica; mixta n[on]natis  
 sunt & forma et q[ui]s in p[ar]te 2do p[ar]tis. Optica  
 feca p[ar]tis notat v.g. et quo in 2do p[ar]tis. Si  
 aut sunt p[ri]ncipijs annexa aut e[st] Mot[us] aut loc[us]  
 aut temp[us] aut continuu[m]. De motu in 3to p[ar]tis.  
 De sp[eci]e[rum] eig in 3to. De loco & t[em]p[or]e in 4to.  
 De continuo in 6to & 7mo. Quod si n[on]natis ex  
 p[ri]ncipijs orta tunc aut sunt simplicia aut  
 mixta: simplicia s[un]t calum & p[er]fecta de

Nota bene h[ab]ere  
 n[on]natis.

q. b. g. in lib. de celo & generatione. Si autem mixta  
ut sunt imperfecta ut perfecta; Imperfecta veluti  
ea quae in Sublimi gignuntur pertinent ad lib. Me,  
theorilgicus; si vero perfecta aut sunt inanimata  
aut animata inanimata ut lapides & metalla  
de q. b. g. ab Arte in libro illo quod speciem mirra  
trahatur. Nextorū animatorū perfectorū secundu  
diversas partes varia quoque tractat: quoniam in  
illis a philosopho tractantur item ut sunt principia  
ut principia annexa ut ex principijs orta. Dixi  
cipia quoque ut sunt intrinseca ut materia & forma.  
De materia in lib. de partibus animalium, de forma  
in lib. de anima disputatur: Vel extrinseca de  
q. b. g. in lib. de generatione animalium ubi de causa  
eorum efficiente tractatur. Si autem sunt annexa  
principijs animalium aut sunt annexa principio  
vegetativo aut principio sensitivo; prioribus generatur  
sunt Vita & mors Longitudo & brevitatem  
invenit & senectus; posterioribus sunt in principijs  
& appetitio sonus & imitatio memoria & res;  
manifestantur animalium notis &c. De q. b. g. omni  
bus in lib. partium naturalium. Si autem sunt orta  
ex principijs aut sunt vegetabilia de q. b. g.